МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
Філологічний факультет
Кафедра сходознавства імені професора Ярослава Дашкевича

Затверджено
на засіданні кафедри сходознавства
імені професора Ярослава Дашкевича
філологічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 29.08.2024 р.)

Завідувач кафедри _____ Ольга МАКСИМІВ

Силабус з навчальної дисципліни
"Культура перської мови"

що викладається в межах ОПП «Близькосхідні студії: перська і турецька мови та літератури (переклад включно)» другого рівня вищої освіти для здобувачів спеціальності 035 Філологія спеціалізації 035.067 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – перська

Львів – 2024

Силабус курсу “Культура перської мови”
2024-2025 навчального року

Назва курсу	Культура перської мови
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет ім. Івана Франка м. Львів, вул. Університетська, 1.
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	філологічний факультет, кафедра сходознавства імені професора Ярослава Дашкевича
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	03 Гуманітарні науки 035 філологія 035.067 східні мови та літератури (переклад включно), перша – перська
Викладачі курсу	Стельмах Марта Юріївна, к. філол. н., доцент кафедри сходознавства імені професора Ярослава Дашкевича
Контактна інформація викладачів	**marta.stelmakh@lnu.edu.ua**
Консультації по курсу відбуваються	в день проведення практичних
Сторінка курсу	https://philology.lnu.edu.ua/course/kultura-perskoi-movy
Інформація про курс	Курс «Культура перської мови» – це вибіркова дисципліна зі спеціальності 035.067 східні мови та літератури (переклад включно), перша – перська для студентів І курсу освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр», що викладається у третьому семестрі в обсязі 3 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	Курс “Культура перської мови” є важливим складовим елементом у підготовці фахівців з перської мови і літератури. Курс присвячений мовленнєвому етикету іранців та нормам ввічливості сучасної перської мови, покликаний підвищити культуру усного та писемного мовлення; сформувати навички свідомого відбору лексико-граматичних засобів мови.
Мета та цілі курсу	Метою курсу є опанувати теоретичні основи вчення про культуру мови, норми ввічливості сучасної перської мови, підвищити культуру усного та писемного мовлення; сформувати навички свідомого відбору лексико-граматичних засобів мови.
Література для вивчення дисципліни	1. Абрамович, С. Д., Чікарьова М. Ю. Мовленнєва комунікація: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2013. 2. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики. К.: Видавничий центр «Академія», 2004. 342 с. 3. Лінгвокраїнознавство Ірану: збірник текстів та вправ / Т.Ф. Маленька, І.М. Лучко. К., 2008.

4. Маленька Т.Ф. Іран, іранці та ми. Лінгвокраїнознавство Ірану: навч. посіб. К., 2004.
5. Мазепова О.В. Внутрішній світ людини у перському лінгвоментальному просторі. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2015.
6. Мазепова О. В. Концепт ЧУЖИЙ у свідомості носіїв перської мови (за результатами психолінгвістичного експерименту). *Східний світ*. 2022. 1 (114). С. 148-156.
7. Мазепова О.В. Максими ввічливості в контексті комунікативної поведінки носіїв перської мови: DOI: https://doi.org/10.17721/1728-242X.2020.26.19-22. *ВІСНИК Київського національного університету імені Тараса Шевченка. СХІДНІ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ*, 2023, *1*(26), 19-22.
8. Мазепова О. В. Опозиція «свій–чужий» у перській мовній свідомості (на матеріалі фразеології перської мови) Мова і культура. 2013. Вип. 16, т. 2. С. 218-226.
9. Сопілняк С. Лінгвопрагматичний потенціал перських народних прикмет і забобонів: DOI: https://doi.org/10.17721/1728-242X.2020.26.31-36. *ВІСНИК Київського національного університету імені Тараса Шевченка. СХІДНІ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ*, 2023, *1*(26), 31-36.
10. Чернишенко І. А. Фактори формування національних мовних картин світу. *Вісник Житомирського держ. ун-ту ім. І. Франка*. 2007. Вип. 32. С. 158-162.
11. Encyclopædia Iranica [електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.iranicaonline.org
12. Beeman W.O. Emotion and Sincerity in Persian Discourse: Accomplishing and Representation of Inner States. International Journal of the Sociology of Language. 2001. Issue 148. P. 31–57.
13. Beeman W.O. Language, Status, and Power in Iran. Bloomington: Indiana University Press, 1986. 280 p.
14. Brown P., Levinson S. Politeness : Some Universals in Language Usage. Cambridge : Cambridge University Press, 1987. 358 p.
15. Farāruy J. Thesaurus of Persian words and phrases. Tehrān: Sāhel, 1998
16. Mirvahedi S. H. The Sociolinguistics of Iran`s Languages at Home and Abroad. Cham: Palgrave Macmillan, 2019.
17. Najafi A. Farhang-e fārsi-ye āmyāne. 2 jeld. Tehrān: Nilufar, 1999.
18. Nazari Teymuri E. Farhang-e zarbo-l-masalhā va estelāhate mohāvereyi-ye

	fārsi be englisi. Tehrān: Moassese-ye čāp va entešārāt-e yādvāre-ye ketāb, 2004. 19. Sprachman P. Language and Culture in Persian. Costa Masa, Calif, 2002. 20. Rashied O. Taaruf: Islam beyond 'tolerance'. Boston, 2011. 21. Ta'rof-e irani. [Ел. ресурс]. Режим доступу: http://www.farhangshenasi.ir/persian/node/89.
Тривалість курсу	Семестр (3)
Обсяг курсу	90 годин, з них лекції – 16 годин, практичних занять – 16 годин, самостійна робота – 58 години.
Очікувані результати навчання	Після завершення цього курсу студент повинен **знати:** - основні поняття культури мови та мовленнєвого етикету, - найважливіші лексичні та граматичні норми ввічливості сучасної перської літературної мови, - основні відомості про лексику перської мови у культурологічному аспекті. Після завершення цього курсу студент повинен **вміти**: - аналізувати мовлення відповідно до літературних норм.
Ключові слова	Мовленнєвий етикет, засоби вираження ввічливості, та'аруф
Формат курсу	Очний
Теми	* СХЕМА КУРСУ
Підсумковий контроль, форма	залік
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з перської мови і культури
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	пояснювально-ілюстративний метод (лекція, пояснення, бесіда), демонстрування з використанням технічних засобів, методи стимулювання і мотивації навчання, частково-пошуковий метод, дослідницький метод, дискусія
Необхідне обладнання	Ноутбук, проєктор
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Система оцінювання рівня навчальних досягнень ґрунтується на принципах ЄКТС. Підсумковий семестровий контроль передбачений у формі заліку через виставлення оцінки за результатами поточної успішності. Оцінювання поточної успішності проводиться за 100-бальною шкалою. Максимальна кількість балів – 100. Бали за поточну успішність нараховуються так (подано максимальну кількість балів, яку може набрати студент): - практичні заняття і самостійна робота: 80% семестрової оцінки (виконання завдань на практичних заняттях, підготовка рефератів), максимальна кількість балів 80; - модульні контрольні роботи (тести): 20% семестрової оцінки, максимальна кількість балів 20. Модульна контрольна робота містить теоретичні питання і оцінюється за таким критеріями 20-19 балів – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом,

	вільно та аргументовано його викладає, демонструє самостійність виконання завдання; 18-15 балів – студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але без широкої аргументації в поясненнях, розкриває у цілому зміст поставленого завдання, демонструє самостійність, але в роботі допускаються несуттєві неточності; 14-12 балів – студент загалом володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань і самостійності; робота містить суттєві неточності; 11-1 балів – студент не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань; демонструє несамостійність у виконанні завдань. Практичні заняття оцінюються в 40 балів (5 балів за кожне заняття) 5 балів - здобувач в повному обсязі виконав завдання практичного заняття, відповідь повна, змістовна, логічна; 4 бали - здобувач в повному обсязі виконав завдання, але у відповіді допустив незначні помилки; 3-1 бали - здобувач виконав завдання частково, у відповіді допускає суттєві помилки; 0 балів –здобувач не виконав завдання. Виконання індивідуальних завдань оцінюється в 40 балів (10 балів за кожен реферат). 10 балів – тему реферату розкрито у повному обсязі, матеріал викладено логічно з відповідними висновками, здобувач показує глибокі знання з теми реферату, впевнено і докладно відповідає на поставлені запитання під час захисту; 9-8 балів – тему реферату розкрито у повному обсязі з незначними помилками або неточностями, але в цілому матеріал викладено логічно з відповідними висновками, під час захисту здобувач показує знання з теми реферату, майже впевнено відповідає на поставлені запитання; 7-6 балів – тему реферату розкрито у повному обсязі з незначними помилками або неточностями, матеріал викладено здебільшого логічно, з нечітко сформульованими висновками, під час захисту здобувач виявляє невпевненість, показує слабкі знання з теми реферату, не завжди дає вичерпні відповіді на запитання; 0 балів – реферат не виконано взагалі, або тему реферату не розкрито, немає висновків або вони носять декларативний характер, під час захисту здобувач не може відповісти на жодне поставлене запитання з теми. **Академічна доброчесність:** Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахуванння викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. **Література.** Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що студенти відвідають усі заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку

	студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.
Питання до заліку	Бали нараховуються на основі активності на практичних, індивідуальних завдань (самостійної роботи), модульних контрольних робіт
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Схема курсу

тиж.	Тема, план, короткі тези	Форма заняття, год	Література	Завдання, год	Термін виконання
1	Проблематика та термінологія культури мови. Зв'язок культури мови з іншими культурними явищами в Ірані. Чужий чи інший у практиці культури мови.	лекція, 2 год	Мазепова О. В. Опозиція "свій–чужий" у перській мовній свідомості (на матеріалі фразеології перської мови) *Мова і культура.* 2013. Вип. 16, т. 2. С. 218-226. Мазепова О. В. Концепт ЧУЖИЙ у свідомості носіїв перської мови (за результатами психолінгвістичного експерименту). *Східний світ.* 2022. 1 (114). С. 148-156.		
2	Категорія ввічливості та етикет у різних лінгвокультурах. Національна специфіка етикету Ірану. Та'ароф як особливості ситуативної поведінки.	лекція, 2 год	Brown P., Levinson S. Politeness : Some Universals in Language Usage. Cambridge : CambridgeUniversity Press, 1987. 358 p. Rashied O. Taaruf: Islam beyond 'tolerance'. Boston, 2011. Ta'rof-e irani. [Ел. ресурс]. Режим доступу: http://www.farhangshenasi.ir/persian/node/89	Підготовка індивідуальних завдань, 10год: Невербальні засоби етикетного спілкування іранців. Етикет і моральні норми іранців.	протягом семестру
3-4	Лінгвістичні особливості та'аруфу в іранському мовному середовищі.	практичне заняття, 4 год	Ta'rof-e irani. [Ел. ресурс]. Режим доступу: http://www.farhangshenasi.ir/persian/node/89	Читання текстів, 10 год.	До практичного заняття
5-6	Лексико-семантична класифікація категорії ввічливості в сучасній перській мові.	лекція, 4 год.	Brown P., Levinson S. Politeness : Some Universals in Language Usage. Cambridge : CambridgeUniversity Press, 1987. 358 p. Koutlaki S.A. Offers and expressions of thanks as face enchancing acts : Tæ'arof in Persian *Journal of Pragmatics*, 2002. Vol. 34, Issue 12. P. 1733–1756.		
7-8	Етикетні формули. Вираження вдячності, вибачення, дозволу, прохання в перській мові.	практичне заняття, 4год	Farāruy J. Thesaurus of Persian words and phrases. Tehrān: Sāhel, 1998.	Читання текстів, 6 год.	До практичного заняття
9	Структурно-граматичні аспекти категорії ввічливості в сучасній перській мові.	лекція, 2 год.	Brown P., Levinson S. Politeness : Some Universals in Language Usage. Cambridge :	Індивідуальні завдання: Підібрати власні приклади	протягом семестру

			CambridgeUniversity Press, 1987. 358 p. Koutlaki S.A. Offers and expressions of thanks as face enchancing acts : Tæ'arof in Persian *Journal of Pragmatics*, 2002. Vol. 34, Issue 12. P. 1733–1756.	засобів вираження ввічливості у перській мові, описати комунікативну ситуацію на вибір, 10 год	
10	Форми етикетних звертань, вітальних та прощальних висловів	практичне заняття, 2год	Farāruy J. Thesaurus of Persian words and phrases. Tehrān: Sāhel, 1998.	Читання текстів, 6 год.	До практичного заняття
11-12	Мова та культура. Поняття картини світу. Концептуальна та мовна картини світу. Національний характер іранців у фразеології.	лекція, 4год	Мазепова О.В. Внутрішній світ людини в перському лінгвоментальному просторі: монографія. К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2015. Чернишенко І. А. Фактори формування національних мовних картин світу. Вісник Житомирського держ. ун-ту ім. І. Франка. 2007. Вип. 32. С. 158-162.	Індивідуальні завдання: Описати концепт на вибір, 10 год.	Протягом семестру
13-14	Комунікативні ФО та їхня семантика: емоційні стани, характеристики особистості, оцінки життєвих обставин і ситуацій.	практичне заняття, 4 год	Najafi A. Farhang-e fārsi-ye āmyāne. 2 jeld. Tehrān: Nilufar, 1999. Nazari Teymuri E. Farhang-e zarbo-l-masalhā va estelāhate mohāvereyi-ye fārsi be englisi. Tehrān: Moassese-ye čāp va entešārāt-e yādvāre-ye ketāb, 2004.	Читання текстів, 6 год.	До практичного заняття
15-16	Лексика з національно-культурним компонентом. Безеквівалентна лексика, фонова лексика і слова-реалії Модульна контрольна робота	лекція, 2 год. практичне заняття, 2 год.	Farāruy J. Thesaurus of Persian words and phrases. Tehrān: Sāhel, 1998.		